

De Hoge Feestdagen

De Hoge Feestdagen omvatten twee feesten: *Rosh Ha-Shanah* (Joods Nieuwjaar) en tien dagen later, *Jom Kippoer* (Grote Verzoendag). Deze feesten zijn gebaseerd op de meest fundamentele basis van het jodendom: de erkenning van de Eeuwige als Koning van het heelal, die als rechter optreedt over al zijn schepselen, maar die zijn oordeel matigt met genade. In tegenstelling tot de uitbundige vieringen van het nieuwe jaar buiten het jodendom, zijn het ingetogen dagen die toch een feestelijk karakter hebben.

Waar de andere feestdagen een duidelijke historische aanleiding hebben (b.v. Pesach: de uittocht uit Egypte) is dit niet het geval bij de Hoge Feestdagen. Zo vertelt een midrash dat de engelen aan de Eeuwige vragen wanneer het Rosh Ha- Shanah is en wanneer Jom Kippoer. Hierop antwoordt hij: "Vraag je dat aan mij?" Laten we naar beneden gaan en het hun vragen. " Dat wil zeggen dat het de mens zelf is die deze dagen inhoud geeft .

Hoewel het eigenlijk maar om twee feestdagen gaat, is hun invloed zo groot dat die de hele maand die eraan voorafgaat (de maand Elul) en de tussenliggende tien dagen en zelfs tot en met de laatste dag van Soekot (het feest dat daarop volgt), kleur geeft. In totaal een periode van vijftig dagen.

In *Vajikra* (Leviticus)23: 24 worden deze dagen wel aangeduid, maar zonder historische context, binnen de door de Eeuwige vastgestelde feestdagen. De eerste feestdag is de shabat, dan komt Pesach en vervolgens: *'In de zevende maand zal het voor jullie, op de eerste dag van de maand, een dag van werkonthouding zijn, een herinnering door bazuingeschal...'*

en vs.27: *'Maar...op de tiende van deze zevende maand is het Jom Ha Kippoerim – de verzoendag- een oproep tot bijzondere wijding zal het voor jullie zijn, jullie moeten jezelf onthoudingen opleggen....geen enkel werk mag je op die dag verrichten...'*

Maar waarom begint **Rosh Ha-Shanah** pas in de zevende maand? Vlak voordat de Eeuwige de feestdagen noemt, zegt Hij: *'Wanneer je je oogst van je land binnenhaalt... '(vs. 22)*. Dit is een aanwijzing dat deze dag na de oogst begint, ook al wordt dat niet met name genoemd. Zoals we bij de Egyptenaren en de Romeinen zagen (zie De Joodse kalender), werd na de oogst de balans opgemaakt. Was het een goed jaar? Waren er geen schulden? Waren de tienden betaald en werden de eerstelingen naar de tempel gebracht? Gedurende de tijd die daarop volgde kon dat nog rechtgezet worden. Op die dag werden ook nieuwe contracten gesloten. En zo is er in latere tijden aan deze praktische invulling ook aandacht gekomen voor het herstellen van gestoorde intermenselijke verhoudingen, kritiek op eigen gedrag en dergelijke. Dit geldt niet alleen voor het individu, maar ook voor de gemeenschap in haar geheel. Zoals vaak in de geschreven Tora wordt er geen verklaring gegeven voor een bepaald voorschrift. Deze volgt dan later in de mondelinge Tora. De rabbijnen zien Rosh Ha-Shanah als de geboortedag van de schepping, maar ook als de dag waarop de Eeuwige als koning wordt erkend. Het geluid van de sjofar speelt hierbij een belangrijke rol. Het *Avinoe Malkenoe* (onze vader, onze koning) en het blazen op de sjofar geven hier uitdrukking aan. We wensen elkaar een goed en zoet nieuw jaar toe, gesymboliseerd door het eten van een appel, gedoopt in de honing, een jaar van voldoende middelen om van te leven, vreugde en een goede gezondheid. En dan volgen de tien dagen waarop we onszelf onderzoeken en proberen te herstellen wat niet in orde was. Dit alles brengt ons naar de belangrijke dag Jom

Kippoer.

Meestal omvat Rosh Ha- Shanah niet één, maar twee dagen. Dit heeft alles te maken met het feit dat de Sanhedrin in Jeruzalem, zodra het eerste sikkeltje van de nieuwe maan was waargenomen, berichtte uitzond naar alle Joden dat de nieuwe maand of een feestdag was aangebroken. Dit werd kenbaar gemaakt door vuren die op een berg werden aangestoken. Dit duurde natuurlijk geruime tijd voordat iedereen op de hoogte was, dit betrof zeker de Joden in de diaspora. Bovendien werden deze aangestoken vuren verstoord door de Samaritanen om verwarring te zaaien. Nu met de vastgestelde kalender is dat probleem opgelost. Maar blijft men vaak aan twee dagen vasthouden.

Bron G. Blok